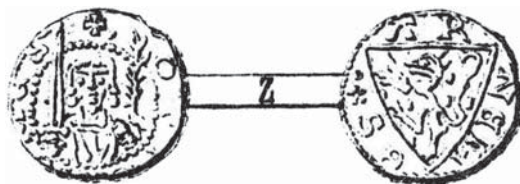

Grafelijke muntreeks van Gelre uitgebreid met interessante variant

ARIE VAN
HERWIJNEN

Op de penningen (ook deniers genoemd) van het graafschap Gelre is het gebruikelijk dat de naam en titel van de muntheer op de ene zijde staan en de naam van de muntplaats op de andere. Zo ook bij het penninkje van graaf Otto II (1229-1271) van het type Van der Chijs I, 8-9, c.q. Benders type III. Dit type, dat is geslagen in de periode 1234-circa 1255, toont op de voorzijde de afbeelding van de graaf 'en face', tot de middel en blootshoofds. In zijn rechterhand houdt hij een zwaard en in zijn linkerhand, als teken van een volbrachte kruistocht, een palmtak. Van der Chijs heeft als omschrift: +OTTCOMES (bij I, 8) en +OTTOGELR(E)NS (I, 9). Benders bundelt beide tot type III. Op de keer-

*Van der Chijs I, 8;
Benders type III
(2x ware grootte)*

*Vondstmunt
(2x ware grootte)*

zijde staat het wapenschild van Gelre dat bestaat uit een klimmende leeuw naar links met daarachter blokjes. Het omschrift begint links boven het wapenschild en loopt met de klok mee als AR-NEM-ES*, de afkorting van ARNEMENSIS dat aangeeft dat deze muntjes in Arnhem zijn geslagen.

In januari 2014 is een variant van dit type gevonden die als afbeelding of beschrijving niet in de literatuur wordt teruggevonden. Deze munt met een massa van 0,54 gram heeft dezelfde keerzijde als op de eerste afbeelding, maar op de voorzijde lijkt, in plaats van de naam en titel van de graaf, een verbastering van de muntplaats te staan: +NRNMNS. De reden waarom (ogenschijnlijk) de naam van de muntplaats twee keer op dit muntje voorkomt is onbekend. Echter, het kan niet de bedoeling van graaf Otto zijn geweest om zowel zijn naam als titel niet op zijn munten te vermelden, dus een fout van de stempelsnijder ligt voor de hand. Hiermee is de grafelijke muntreeks van Gelre uitgebreid met een interessante variant. ■

LITERATUUR

JOS BENDERS, 'Dating the deniers of Gerard IV and Otto II of Gelre', in: *Jahrbuch für Numismatik und Geldgeschichte* 50 (2000), 115-126.

P.O. VAN DER CHIJS, *De Munten der voormalige Graven en Hertogen van Gelderland* (Haarlem, 1852).